

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ECOLE DES HAUTES ETUDES
EN SCIENCES SOCIALES

CRH - CENTRE D'ETUDES BYZANTINES
NEO-HELLENIQUES ET SUD-EST EUROPEENNES

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

EN COLLABORATION AVEC

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ

INSTITUT FRANCAIS DE THESSALONIQUE

UNIVERSITE D'ETE

THESSALONIQUE

4 – 16 JUILLET 2012

Outils à Byzance

Outils pour Byzance

Accueil: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

Η μεταρρύθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης επέφερε αναγκαστικές αλλαγές στα πανεπιστημιακά ιδρύματα αναφορικά με τον τρόπο παροχής της διδασκαλίας, η οποία είναι ταυτόχρονα επιμορφωτική και εξειδικευμένη. Τα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη έχουν πλέον επιλέξει τον δρόμο τον λεγόμενο «των συμφωνιών της Μπολώνιας», που προβλέπει τρία (ή και κάποτε τέσσερα) έτη προπαρασκευαστικών σπουδών (licence, laurea, πτυχίο κ.λ.π.), δύο έτη ενδιάμεσων σπουδών (master, laurea specialistica, μεταπτυχιακό κ.λ.π.) και τρία έτη διδακτορικών σπουδών. Για να επιτευχθεί ακριβώς με τον καλύτερο τρόπο η επιμόρφωση των φοιτητών του τρίτου και τέταρτου βαθμού, αναπτύχθηκε ο θεσμός των θερινών Πανεπιστημίων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε ό,τι αφορά τις βυζαντινές σπουδές, η κατάσταση είναι χαρακτηριστικά ιδιόρρυθμη: σε γενικές γραμμές, δεν υπάρχει εξειδικευμένη διδαχή για τέτοιου είδους σπουδές και οι φοιτητές συχνά παρακολουθούν εξειδικευμένα μαθήματα στα πλαίσια της κλασικής φιλολογίας, ή της ιστορίας της τέχνης, ή της ιστορίας. Για να επιλυθεί αυτή η κατάσταση, δημιουργήθηκε το 2009 ένα θερινό Πανεπιστήμιο το πρώτο στον τομέα αυτόν χάρη στη συνεργασία ανάμεσα στη Σχολή Ανώτατων Σπουδών στις Κοινωνικές Επιστήμες του Παρισιού και στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Με την υποστήριξη της Νομαρχίας της Δράμας, τον πρώτο χρόνο στήθηκε ένα τριετές πρόγραμμα, που στόχο του είχε να προσφέρει σε φοιτητές προερχόμενους από όλο τον κόσμο μια επιμόρφωση σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα τα σχετικά με την βυζαντινολογία (ιστορία, λογοτεχνία, ιστορία της τέχνης, αρχαιολογία, δίκαιο, σφραγιδολογία, παλαιογραφία, κωδικολογία, νομισματική, κ.λ.π.). Το πρόγραμμα αυτό συνεχίστηκε στη Δράμα για το 2010, και στις Σέρρες για το 2011, χάρη στην υποστήριξη του ελληνικού Υπουργείου Πολιτισμού και του σερραϊκού μορφωτικού συλλόγου ΕΜΕΙΣ. Τα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν από τους καλύτερους ειδικούς, στα γαλλικά και στα αγγλικά. Στους φοιτητές, στους οποίους είχε χορηγηθεί υποτροφία, δόθηκε με τον τρόπο αυτό η δυνατότητα να σχηματίσουν παράλληλα με την επιμόρφωση μία πραγματική κοινότητα, διαμορφωμένη από αυτούς που στο μέλλον θα αποτελέσουν τους καθηγητές και τους ερευνητές, οι οποίοι θα συνεχίσουν να δίνουν ζωή και παγκόσμια αίγλη στην έρευνα του βυζαντινού πολιτισμού.

Το πρώτο έτος, εξετάστηκαν θέματα που αφορούσαν το «βυζαντινό έγγραφο» και τις ερμηνευτικές μεθόδους, το δεύτερο έτος γύρω από το βυζαντινό «παλάτι», και το τρίτο έτος γύρω από το «μοναστήρι». Η επιτυχία της πρωτοβουλίας ήταν τεράστια: οι υποψηφιότητες για μια υποτροφία ανέρχονται περίπου στις 300, ενώ ο αριθμός των συμμετεχόντων υποτρόφων ανέρχεται στους 25 τον πρώτο χρόνο, στους 40 τον δεύτερο και στους 35 τον τρίτο. Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, η συμφωνία ανάμεσα στα δύο ογανωτικά ιδρύματα δεν ανανεώθηκε.

ΘΕΡΙΝΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 4 - 16 ΙΟΥΛΙΟΥ 2012

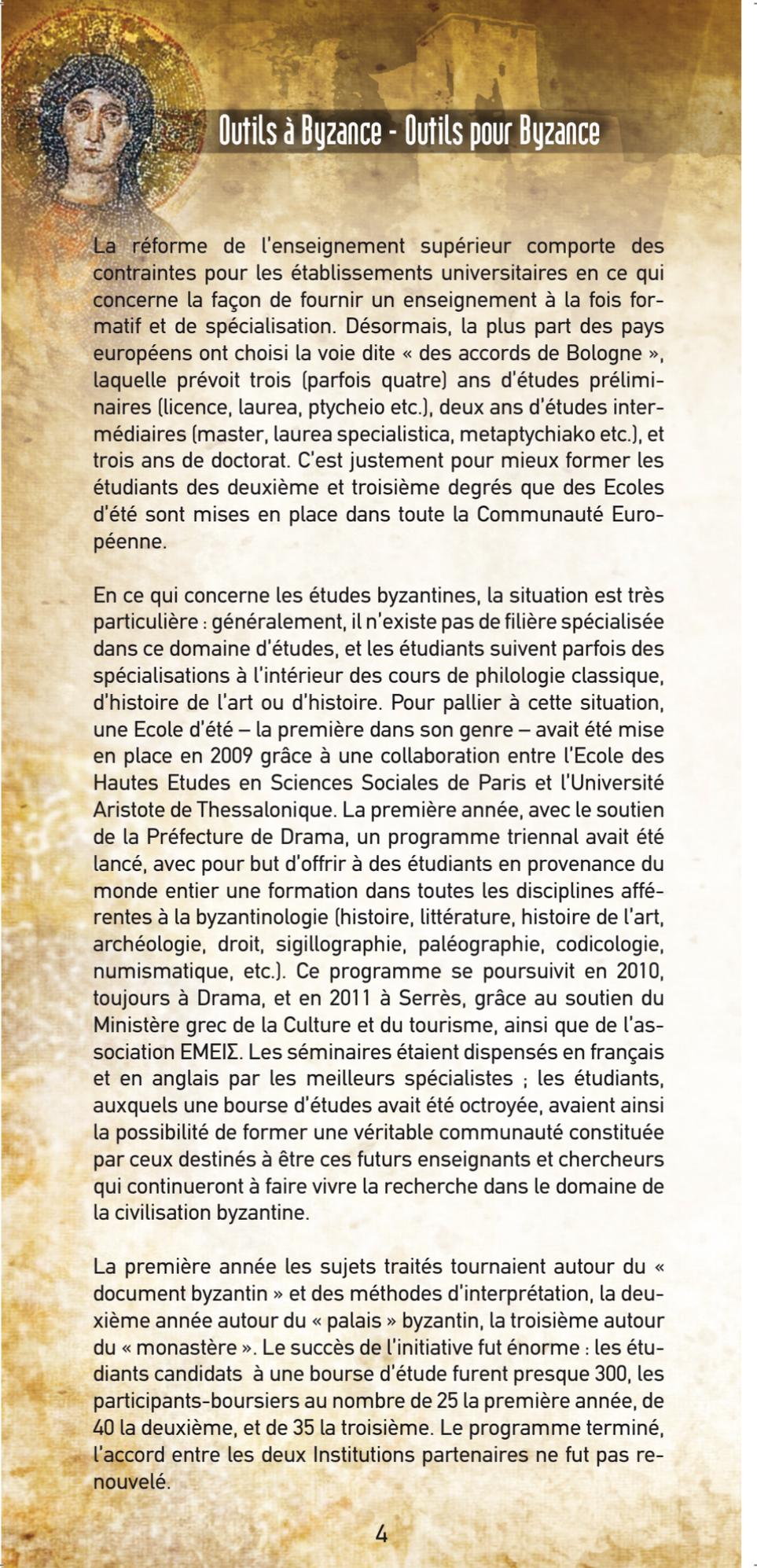

Αυτή την κρίσιμη στιγμή η Δημοτική Αυτοδιοίκηση της Θεσσαλονίκης πήρε την θαρραλέα απόφαση να συνεχίσει την τόσο σημαντική και καινοφανή πρωτοβουλία. Με τη συμφωνία ανάμεσα στο Δήμο και τη Σχολή Ανώτατων Σπουδών στις Κοινωνικές Επιστήμες, αυτό το θερινό Πανεπιστήμιο, βελτιωμένο και εμπλουτισμένο, πραγματοποιείται στην Θεσσαλονίκη, στον διακεκριμένο χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου της πόλης. Το ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού ανανέωσε την υποστήριξή του, όπως και ο σερραϊκός μορφωτικός σύλλογος ΕΜΕΙΣ (τρεις ημέρες του πανεπιστημίου θα πραγματοποιηθούν στην πόλη αυτή). Στους φορείς αυτούς προστίθεται ως χορηγός και το γαλλικό μορφωτικό Ινστιτούτο της Θεσσαλονίκης. Οι 35 υπότροφοι, επιλεγμένοι ανάμεσα σε 100 υποψηφίους, προέρχονται από όλη την Ευρώπη, από την Κύπρο έως την Εστονία, από την Ιταλία έως την Ισπανία, από την Γερμανία έως την Ελλάδα και τα Βαλκάνια, από τα κράτη του Καυκάσου, τη Ρωσία, την Ουκρανία, τη νότια Αμερική και θα παρακολουθήσουν επιμορφωτικά σεμινάρια με θέμα «Εργαλεία στο Βυζάντιο, εργαλεία για το Βυζάντιο». Η προσοχή επικεντρώνεται στην δεξιοτεχνία και στις τεχνικές που χρησιμοποιούσαν οι Βυζαντινοί στην καθημερινή ζωή, εργαλεία με την πιο ευρεία έννοια του όρου, από τα εργαλεία της δουλειάς έως τα μέσα επικοινωνίας, από τα χειρόγραφα έως τις σφραγίδες, από τον τρόπο κατασκευής ενός τοίχου έως την χρήση του χώρου. Κατά δεύτερο λόγο, η προσοχή φέρεται στις τεχνικές που οι βυζαντινολόγοι οφείλουν πλέον να χρησιμοποιούν στη μελέτη του βυζαντινού πολιτισμού, τεχνικές πρωτοφανείς σε σχέση με τα παραδοσιακά συστήματα ανάλυσης.

Η Θεσσαλονίκη, δεύτερη πόλη της Αυτοκρατορίας, φιλοξενεί λοιπόν ένα θερινό Πανεπιστήμιο, το οποίο υπογραμμίζει το στενό δεσμό της πόλης με τις βυζαντινές της ρίζες, στη συνέχεια μιας παράδοσης, που την καθιστά πραγματικό εργαστήριο της βυζαντινολογικής έρευνας. Είναι αξιέπαινοι, η Δημοτική Αυτοδιοίκηση της Θεσσαλονίκης, η οποία αντιλήφθηκε άμεσα τη σπουδαιότητα της πρωτοβουλίας, το Κέντρο σπουδών βυζαντινών, νεοελληνικών και νοτιοανατολικής Ευρώπης που δίνεται ολοκληρωτικά στην οργάνωση ενός επιστημονικού προγράμματος ανώτατης επιμόρφωσης, το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού που υποστηρίζει μια μεγάλη πρωτοβουλία, η οποία τονίζει την αξία της ιστορικής παράδοσης της Ελλάδας, οι τοπικοί συνεργάτες για την υποστήριξη ενός σχεδίου το οποίο προσδίδει κύρος και αίγλη σε ολόκληρη την πόλη.

Πάολο Οντορίκο

Διευθυντής του Κέντρου Σπουδών
Βυζαντινών, Νεοελληνικών και Νοτιοανατολικής Ευρώπης
Σχολή Ανώτατων Σπουδών στις Κοινωνικές Επιστήμες
Παρίσι

Outils à Byzance - Outils pour Byzance

La réforme de l'enseignement supérieur comporte des contraintes pour les établissements universitaires en ce qui concerne la façon de fournir un enseignement à la fois formatif et de spécialisation. Désormais, la plus part des pays européens ont choisi la voie dite « des accords de Bologne », laquelle prévoit trois (parfois quatre) ans d'études préliminaires (licence, laurea, ptycheio etc.), deux ans d'études intermédiaires (master, laurea specialistica, metaptychiako etc.), et trois ans de doctorat. C'est justement pour mieux former les étudiants des deuxième et troisième degrés que des Ecoles d'été sont mises en place dans toute la Communauté Européenne.

En ce qui concerne les études byzantines, la situation est très particulière : généralement, il n'existe pas de filière spécialisée dans ce domaine d'études, et les étudiants suivent parfois des spécialisations à l'intérieur des cours de philologie classique, d'histoire de l'art ou d'histoire. Pour pallier à cette situation, une Ecole d'été – la première dans son genre – avait été mise en place en 2009 grâce à une collaboration entre l'Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales de Paris et l'Université Aristote de Thessalonique. La première année, avec le soutien de la Préfecture de Drama, un programme triennal avait été lancé, avec pour but d'offrir à des étudiants en provenance du monde entier une formation dans toutes les disciplines afférentes à la byzantinologie (histoire, littérature, histoire de l'art, archéologie, droit, sigillographie, paléographie, codicologie, numismatique, etc.). Ce programme se poursuit en 2010, toujours à Drama, et en 2011 à Serrès, grâce au soutien du Ministère grec de la Culture et du tourisme, ainsi que de l'association ΕΜΕΙΣ. Les séminaires étaient dispensés en français et en anglais par les meilleurs spécialistes ; les étudiants, auxquels une bourse d'études avait été octroyée, avaient ainsi la possibilité de former une véritable communauté constituée par ceux destinés à être ces futurs enseignants et chercheurs qui continueront à faire vivre la recherche dans le domaine de la civilisation byzantine.

La première année les sujets traités tournaient autour du « document byzantin » et des méthodes d'interprétation, la deuxième année autour du « palais » byzantin, la troisième autour du « monastère ». Le succès de l'initiative fut énorme : les étudiants candidats à une bourse d'étude furent presque 300, les participants-boursiers au nombre de 25 la première année, de 40 la deuxième, et de 35 la troisième. Le programme terminé, l'accord entre les deux Institutions partenaires ne fut pas renouvelé.

UNIVERSITE D'ETE

THESSALONIQUE, 4 - 16 JUILLET 2012

C'est à ce moment que la Mairie de Thessalonique prit la courageuse décision de poursuivre cette initiative si importante et novatrice. Par le biais d'un accord entre la Mairie et l'Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, l'Ecole d'été - améliorée et enrichie - a lieu cette année à Thessalonique, dans les prestigieux locaux du Musée Archéologique de la ville. Le Ministère grec de la culture et du Tourisme a apporté son soutien, tout comme l'association ΕΜΕΙΣ de Serrès (trois jours de l'Ecole d'été se déroulent dans cette ville) et l'Institut français de Thessalonique. Les boursiers, au nombre de 35 choisis parmi plus de 100 candidats en provenance de toute l'Europe (de Chypre à la Lituanie, de l'Italie à l'Espagne, de l'Allemagne à la Grèce, mais aussi des Pays balkaniques, des Pays du Caucase, de Russie et d'Ukraine, ainsi que d'Amérique du Sud), suivent des séminaires de formation qui ont pour sujet « les outils à Byzance, les outils pour Byzance ». Il s'agit de porter l'attention sur le savoir-faire et sur les techniques utilisées par les Byzantins dans la vie quotidienne, en comprenant le terme « outils » dans son sens le plus large, des instruments de travail aux voies de communication, des manuscrits aux sceaux, de la façon de construire un mur à l'usage des espaces. Un deuxième volet porte sur les techniques que les byzantinistes doivent désormais utiliser dans l'étude de la civilisation byzantine - techniques innovantes par rapport aux systèmes traditionnels d'analyse.

Thessalonique, la deuxième ville de l'Empire, héberge donc une Ecole d'été qui souligne le lien étroit de la cité avec ses racines byzantines ; et ce, dans une continuité de traditions qui font d'elle un véritable laboratoire pour la recherche en byzantinologie. La Mairie de Thessalonique a eu le mérite de comprendre immédiatement l'importance de l'enjeu ; et le Centre d'études byzantines, Néo-helléniques et sud-est-européennes de l'Ecole des Hautes Etudes de s'adonner à fond dans la mise en place d'un programme scientifique de haute formation. Quant au Ministère de la Culture et du Tourisme, il a immédiatement soutenu cette initiative majeure qui met en valeur la tradition historique de la Grèce, tandis que les partenaires locaux ont fait leur ce dessein prestigieux pour la ville toute entière.

Paolo Odorico
Directeur du Centre d'études byzantines
Néo-helléniques et sud-est-européennes
Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales
Paris

Outils à Byzance - Outils pour Byzance

PROGRAMME

Tenus en français ou en anglais, les séminaires seront de deux types:

UE (unité d'enseignement)

MNA (Méthodes – Nouvelles approches)

Mercredi 4 juillet 2012

18.00 Inauguration de l'Ecole d'Eté
Prises de parole
M. Yannis Boutaris
Maire de Thessalonique
M. Christian Thimonier
Consul général de France en Grèce
M. Spyros Pegkas
Maire-adjoint à la Culture
de Thessalonique
M. Paolo Odorico
Directeur d'études à l'Ecole des Hautes
Etudes en Sciences Sociales de Paris

Coordination:

Mme **Polixeni Adam - Veleni**
Directrice du Musée archéologique
de Thessalonique

Conférence d'ouverture: Paolo Odorico
Thessalonique byzantine, ville impériale

Jeudi 5 juillet 2012

09.00-10.30 UE 1/1 **Histoire** - Michel KAPLAN
10.30-10.45 Discussion
10.45-11.00 Pause
11.00-12.30 UE 2/1 **Droit** - Massimo MIGLIETTA
12.30-12.45 Discussion
16.00-17.30 UE 1/2 **Histoire** - Michel KAPLAN
17.30-17.45 Discussion

Départ pour Aggistron

UNIVERSITE D'ETE

THESSALONIQUE, 4 - 16 JUILLET 2012

Vendredi 6 juillet 2012

- 09.00-09.30 Prises de parole
M. Ioannis Moïsiadis
Vice-président de la Région Macédoine
M. Apostolos Karidas - Maire de Sintikis
M. Dimitris Dimoudis - Président
de l'Association EMEIS
- 09.30-11.00 UE 3/1 **Littérature** - Vassilis KATSAROS
- 11.00-11.15 Discussion
- 11.15-11.30 Pause
- 11.30-13.00 UE 2/2 **Droit** - Massimo MIGLIETTA

Déjeuner
Départ pour Serrès

- 18.00-19.30 MNA 1 **Anthropologie** - Charis MESSIS
- 19.30-09.45 Discussion

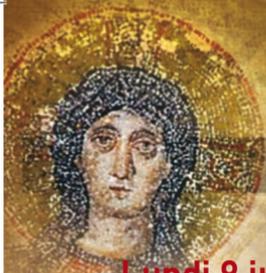
Samedi 7 juillet 2012

- 09.00-10.30 UE 3/2 **Littérature** - Vassilis KATSAROS
- 10.30-10.45 Discussion
- 10.45-11.00 Pause
- 11.00-12.30 UE 4/1 **Art et Décoration** - Georgi GEROV
- 12.30-12.45 Discussion
- 16.00-17.30 MNA 2/1 **Archéologie (ville et campagne)**
Polixeni ADAM - VELENI
- 17.30-17.45 Discussion
- 17.45-18.00 Pause
- 18.00-19.30 MNA 3 **Epistolographie**
Stratis PAPAIOANNOU
- 19.30-19.45 Discussion

Dimanche 8 juillet 2012

- 09.00-10.30 UE 4/1 **Art et Décoration** - Georgi GEROV
- 10.30-10.45 Discussion
- 10.45-11.00 Pause
- 11.00-12.30 MNA 4 **Littérature** - Paolo ODORICO
- 12.30-2.45 Discussion

Départ pour Thessalonique

Outils à Byzance - Outils pour Byzance

Lundi 9 juillet 2012

- 09.00-10.30 UE 5/1 **Eglise et société**
Marie-Hélène CONGOURDEAU
- 10.30-10.45 Discussion
- 10.45-11.00 Pause
- 11.00-12.30 UE 6/1 **Paléographie et Codicologie**
Christian FORSTEL
- 12.30-12.45 Discussion
- 16.00-17.30 MNA 5 **Ecriture et société**
Filippo RONCONI
- 17.30-17.45 Discussion
- 17.45-18.00 Pause
- 18.00-19.30 MNA 2/2 **Archéologie (ville et campagne)**
Polixeni ADAM - VELENI
- 19.30-19.45 Discussion

Mardi 10 juillet 2012

- 09.00-10.30 UE 5/2 **Droit Canon**
Marie-Hélène CONGOURDEAU
- 10.30-10.45 Discussion
- 10.45-11.00 Pause
- 11.00-12.30 UE 6/2 **Paléographie et Codicologie**
Christian FORSTEL
- 12.30-12.45 Discussion
- 16.00-17.30 MNA 6 **Médecine**
Marie-Hélène CONGOURDEAU
- 17.30-17.45 Discussion
- 17.45-18.00 Pause
- 18.00-19.30 UE 7/1 **Société** - Béatrice CASEAU
- 19.30-19.45 Discussion

Mercredi 11 juillet 2012

- 09.00- 10.30 UE 8/1 **Sigillographie - Numismatique**
Jean-Claude CHEYNET
- 10.30-10.45 Discussion
- 10.45-11.00 Pause
- 11.00-12.30 UE 7 /2 **Société** - Béatrice CASEAU
- 12.30-12.45 Discussion
- 16.00-17.30 MNA 7 **Hagiographie**
Stéphanos EFTHYMIADIS
- 17.30-17.45 Discussion
- 17.45-18.00 Pause

UNIVERSITE D'ETE

THESSALONIQUE, 4 - 16 JUILLET 2012

18.00-19.30 MNA 8 **Ethnographie**
Anthony KALDELLIS

19.30-19.45 Discussion

Jeudi 12 juillet 2012

09.00-10.30 UE 9/1 **Chancellerie**
Christian GASTGEBER

10.30-10.45 Discussion

10.45-11.00 Pause

11.00-12.30 UE 8/2 **Sigillographie - Numismatique**
Jean-Claude CHEYNET

12.30-12.45 Discussion

16.00-17.30 Unité 10/1 **Archéologie - Architecture**
Yannis VARALIS

17.30-17.45 Discussion

17.45-18.00 Pause

18.00-19.30 UE 11/1 **Epigraphie - Denis FEISSEL**

19.30-19.45 Discussion

Vendredi 13 juillet 2012

09.00-10.30 UE 9/2 **Chancellerie**
Christian GASTGEBER

10.30-10.45 Discussion

10.45-11.00 Pause

11.00-12.30 UE 10/2 **Archéologie - Architecture**
Yannis VARALIS

12.30-12.45 Discussion

16.00-17.30 UE 12/1 **Relations Internationales**
Alexander BEIHAMMER

17.30-17.45 Discussion

17.45-18.00 Pause

18.00-19.30 UE 11/2 **Epigraphie - Denis FEISSEL**

19.30-19.45 Discussion

Samedi 14 juillet 2012

09.00-10.30 UE 12/2 **Relations Internationales**
Alexander BEIHAMMER

10.30-10.45 Discussion

10.45-11.00 Pause

11.00-12.30 MNA 9 **Economie - Vasso PENNA**

12.30-12.45 Discussion

Outils à Byzance - Outils pour Byzance

- 16.00-17.30 MNA 10 **Inscriptions et sociétés**
Georgios VELENIS
- 17.30-17.45 Discussion
- 17.45-18.00 Pause
- 18.00-19.30 SEANCE DE CLOTURE

Dimanche 15 juillet 2012

Visite de Verria et Edessa

Lundi 16 juillet 2012

Départ des participants

LISTE DES ENSEIGNANTS

- Polixeni ADAM VELENI Musée Archéologique de Thessalonique - Grèce
- Alexander BEIHAMMER Université de Nicosie - Chypre
- Jean-Claude CHEYNET Université Paris IV Sorbonne - France
- Marie-Hélène CONGOURDEAU CNRS - Paris - France
- Stéphanos EFTHYMIADIS Libre Université de Chypre - Nicosie
- Denis FEISSEL CNRS - Paris - France
- Christian FORSTEL Bibliothèque Nationale de France - Paris - France
- Christian GASTGEBER Académie des sciences - Vienne - Autriche
- Georgi GEROV Musée de Sofia - Bulgarie
- Anthony KALDELLIS State University of Ohio - Etats-Unis d'Amérique
- Michel KAPLAN Université Paris I Sorbonne - France
- Vassilis KATSAROS Université Aristote de Thessalonique - Grèce
- Charis MESSIS Ecole des Hautes Etudes
en Sciences Sociales - Paris - France
- Massimo MIGLIETTA Université de Trente - Italie
- Paolo ODORICO Ecole des Hautes Etudes
en Sciences Sociales - Paris - France
- Stratis PAPAIOANNOU Brown University - Etats-Unis d'Amérique
- Vasso PENNA Université du Péloponnèse - Grèce
- Filippo RONCONI Ecole des Hautes Etudes
en Sciences Sociales - Paris - France
- Yannis VARALIS Université de Thessalie - Grèce
- Georgios VELENIS Université Aristote de Thessalonique - Grèce

LISTE DES BOURSIERS

Agati Xavier,	France
Anagnostou Mirsini,	Grèce
Avdokhin Arkadiy,	Russie
Bagauri Nestan,	Géorgie
Banev Guentcho,	Bulgarie
Barmparitsa Eleni,	Grèce
Belyakova Taisiya,	Allemagne
Berolli Cristiano,	Italie
Caballero Paula,	Espagne
Cantet Benoît,	France
Chookaszian Satenik,	Arménie
Coufàlova Hana,	République Tchèque
D'Ercole Valeria,	Italie
Ercan Ayse,	Turquie
Kaldam Priit-Hendrick,	Estonie
Korziuk Daria,	Ukraine
Lempidaki Aikaterini,	Grèce
Lidova Anna,	Italie
Livanos Nikolaos,	Grèce
Luzi Romina,	France
Meesters Renaat,	Belgique
Mitrea Mihail,	Roumanie
Nilgun Elam,	Turquie
Nonveiller Elena,	France
Pavlovic Bojana,	Serbie
Praet Raf,	Belgique
Protogirou Sotiria Alexia,	Chypre
Radu Mustata,	Roumanie
Rama Edlira,	France
Raschel Carl-Loris,	France
Shlyakhtin Roman,	Russie
Sietis Nina,	Italie
Sykopetritou Paraskevi,	Chypre
Sypianki Jakub,	France
Weiss Krystina,	Angleterre

Qme Communication - Αναστασία Τσοχανταρίδου
693 70 90 097